

Анотації курсів
для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 013 Початкова освіта
(термін навчання: 3 роки 10 місяців)

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Мета викладання курсу – формування в студентів мотивації, знань, умінь та навичок щодо успішного здійснення педагогічної діяльності, потреб професійного розвитку; становлення педагогічної спрямованості мислення; теоретична підготовка майбутніх учителів до здійснення навчально-пізнавальної діяльності у вищій школі.

Завдання курсу:

- сформувати у студентів загальне уявлення про структуру, зміст, характер і специфіку їхньої майбутньої професійної діяльності;
- показати загальноосвітню школу як галузь майбутньої професійної діяльності;
- ознайомити зі змістом та основними формами навчання у вищому педагогічному закладі освіти, видами і формами перевірки й оцінки знань, умінь та навичок студентів;
- допомогти студентам адаптуватися до освітнього процесу у вищих навчальних закладах освіти;
- розкрити місце педагогічної практики студентів у їх професійній підготовці, шляхи формування культури педагогічного спілкування;
- дати уявлення про раціональні форми і методи самостійної роботи з оволодіння спеціальністю, про роль самовиховання у формуванні основ педагогічної майстерності;
- сприяти формуванню особистості майбутнього педагога, розвитку його культури, ерудиції.

Під час вивчення курсу формуються такі компетенції: інформаційно-аналітична, дослідницько-праксеологічна, комунікативна, громадянська, етична, міжособистісної взаємодії, адаптивна, здоров'язберезувальна, інформаційно-комунікаційна.

ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ТА ДИДАКТИКА

На сучасному етапі відбувається багато змін у всіх сферах життєдіяльності людства, спостерігається процес переходу з одного якісного стану в інший, в якому знання будуть основним ресурсом, що забезпечить поступальний розвиток суспільства і реальну конкурентоспроможність країни. За цих умов підвищується роль навчальних дисциплін, особливо класичних, як методичних центрів дидактичного ініціювання, створення та поширення нових знань у суспільстві, інтенсивного навчального процесу підготовки майбутніх фахівців, професіоналів найвищого гатунку, якою є «Основи педагогіки та дидактика».

Програма визначає обсяг знань, яким повинен оволодіти студент відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики (теоретичні основи діяльності педагога і діяльності учнів у процесі навчання, значення цілеспрямованих впливів на особистість учня та його розвиток, методи й умови організації педагогічного процесу, основні положення державних документів про освіту тощо), алгоритм вивчення навчального матеріалу дисципліни «Основи педагогіки та дидактика».

У навчальних планах усіх напрямів підготовки ОКР бакалавр «Основи педагогіки та дидактика» є однією з основних навчальних дисциплін, яка сприяє формуванню необхідних теоретичних знань та практичних умінь майбутніх педагогічних працівників. Опрацювання запропонованого курсу повинно закласти надійне підґрунтя самостійного педагогічного мислення студентів, сформуванню умінь осмислювати педагогічну діяльність, навчити приймати виважені, оптимальні, ефективні і доцільні з наукового погляду рішення у розв'язанні педагогічних завдань.

Мета курсу – забезпечити теоретичну і практичну підготовку студентів до виконання функціональних обов'язків вчителя-вихователя в закладах освіти України; створити умови, наближені до практичної професійної діяльності; забезпечити творчий розвиток особистості студента.

Основні завдання курсу:

- формування системи теоретичних знань та компетентностей, необхідних для виконання функціональних обов'язків учителя;
- дати поняття про педагогіку як науку;
- навчити студентів використовувати навчальний матеріал у конкретних умовах педагогічної ситуації, спираючись на засвоєні теоретичні положення;
- формування основ педагогічного мислення, здатності осмислювати і аналізувати педагогічну дійсність;
- формування готовності до педагогічної праці на гностичному, комунікативному, операційному рівнях;
- формування відповідального, творчого ставлення до педагогічної діяльності;
- формування творчої всебічно розвиненої особистості студента – майбутнього педагога.

У процесі вивчення дисципліни у студентів формуються загальнонавчальна, інформаційно-аналітична, соціокультурна, адаптивні, рефлексивна, етична, предметна компетентності.

ТЕОРІЯ ВИХОВАННЯ

Курс спрямований на формування в майбутніх фахівців у галузі початкової освіти уявлень про теорію виховання як галузь педагогіки, особливості організації виховного процесу в умовах освітнього закладу. На ґрунті усвідомлення тенденцій розвитку педагогіки передбачено в процесі вивчення навчальної дисципліни вдосконалення умінь студентів аналізувати

педагогічні ситуації з позицій сучасної науки, кваліфіковано організувати роботу з батьками учнів, діагностувати рівень власної педагогічної компетентності в рамках дисципліни.

Метою викладання навчальної дисципліни є опанування студентами теорії виховання, формування педагогічних умінь, професійних якостей особистості, які сприяють успішному оволодінню майбутніми вчителями початкових класів майстерністю організації початкової освіти, досягнення ними високого рівня самоорганізації професійної діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни є наступні:

- озброїти студентів системою знань про теорію виховання, її зв'язки з іншими педагогічними науками;
- підготувати студентів до вільного оперування цими знаннями з метою вдосконалення їхніх інтелектуальних умінь і навичок, формування ціннісного ставлення до педагогіки як науки;
- сформувати в майбутніх педагогів елементарні уміння й навички з організації навчально-виховного процесу в початковій школі.

У процесі вивчення курсу в майбутніх учителів початкових класів формуються такі професійні компетентності: педагогічна, виховна, методична, елементи етнопедагогічної та історико-педагогічної.

МЕТОДИКА ВИХОВНОЇ РОБОТИ

Курс «Методика виховної роботи» покликаний сприяти покращенню системи професійної підготовки майбутнього вчителя початкової школи, формуванню у студентів системного уявлення про освітній процес як інтегративне явище педагогіки, опануванню різноманітними методами і технологіями виховної роботи з дітьми різного віку, батьками та колегами з метою збагачення духовного світу дитини.

Основні завдання курсу:

- опанування студентами теоретичними знаннями з методики проведення різних форм виховних заходів у школі 1-го ступеня;
- формування уміння критично аналізувати навчально-методичні посібники та періодичні видання відповідно до сучасних вимог держави та основних пріоритетів виховання;
- набуття навичок організувати індивідуальні та фронтальні бесіди різноманітної тематики;
- ознайомлення зі специфікою роботи вихователя групи подовженого дня у початковій школі;
- формування самостійності, практичних навичок і творчого мислення у розробці сценаріїв виховних заходів;
- оволодіння прийомами виховання у дітей почуття колективізму під час проведення позакласних заходів;
- виховання позитивного ставлення до обраної професії.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент оволодіває такими компетентностями, як загально-навчальна, інформаційно-аналітична,

дослідницько-праксеологічна, комунікативна, громадянська, етична, міжособистісної взаємодії, адаптивна, здоров'язбережувальна, інформаційно-комунікаційна, диференціально-психологічна, соціально-психологічна, виховна, інтерактивна, технічна, предметно-змістова.

ОСНОВИ НАУКОВИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Навчальна дисципліна «Основи наукових педагогічних досліджень» передбачає засвоєння студентами понять про науку, відомостей про стан сучасної науки, розуміння процесу наукової діяльності, оволодіння методологічними та методичними основами наукового дослідження. Оволодіння програмою курсу сприяє виконанню студентами завдань з інших дисциплін, які передбачають наукові дослідження, узагальнення теоретичного матеріалу і розробку практичних рекомендацій щодо застосування результатів наукового дослідження, формує навички роботи з різними інформаційними джерелами, допомагає у підготовці курсових і дипломних робіт, статей, доповідей на науково-практичних конференціях.

Основні завдання курсу – навчити майбутніх педагогів:

- обґрунтовувати актуальність обраної теми дослідження;
- обирати оптимальні шляхи досягнення мети і розв'язання поставлених у роботі завдань;
- визначати об'єкт і предмет дослідження;
- аналізувати науково-методичну літературу, а також досвід роботи учителів;
- літературно і технічно оформлювати наукові результати, визначати їх практичну значущість і наукову новизну.

Під час вивчення курсу формуються такі компетанції: інформаційно-аналітична, дослідницько-праксеологічна, комунікативна, громадянська, етична, міжособистісної взаємодії, адаптивна, здоров'язбережувальна, інформаційно-комунікаційна.

ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

Курс спрямований на формування в майбутніх фахівців у галузі початкової освіти уявлень про педагогічну майстерність та її компоненти, на вдосконалення низки педагогічних здібностей, що виступають підґрунтям для гуманістичної спрямованості діяльності педагога, виявлення спроможності до педагогічної творчості. Курс зорієнтований на актуалізацію у студентів потреби у професійному самопізнанні і самовихованні, на формування у них системи умінь педагогічної техніки, можливості її подальшого свідомого вдосконалення під час педагогічної практики та в процесі безпосередньої професійної діяльності.

Метою викладання навчальної дисципліни є опанування студентами основ педагогічної майстерності, формування педагогічних умінь, які

вможливають досягнення майбутніми вчителями початкових класів високого рівня самоорганізації професійної діяльності на рефлексивній основі.

Основними завданнями вивчення дисципліни є наступні:

- озброїти студентів системою знань про педагогічну майстерність та її елементи;
- сформувати у майбутніх педагогів елементарні уміння й навички з організації навчально-виховного процесу в початковій школі;
- познайомити студентів із можливими шляхами вдосконалення умінь, пов'язаних з різними елементами педагогічної техніки.

Курс спрямований на формування у майбутніх фахівців у галузі освіти педагогічної, дидактичної, виховної, комунікативної, іміджетворчої компетентностей.

ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Вивчення історії педагогіки як навчального предмета у вищих педагогічних навчальних закладах має особливе значення для професійного становлення майбутніх педагогів. Курс історії педагогіки розширює загальнопедагогічні уявлення студента, допомагає виробленню творчого ставлення до педагогічної спадщини; дає уявлення про процес розвитку теорії і практики виховання і навчання.

У змісті курсу розглядаються основні етапи розвитку виховання, освіти та педагогічної думки: виникнення виховання, формування сімейного виховання, його методів та засобів; розвиток навчальних закладів різного рівня, формування змісту, форм та методів навчання в них; розвиток педагогічних ідей, понять, формування педагогічної теорії.

До основних завдань курсу відносимо:

- вивчення стану та розвитку виховання, виховних закладів і педагогічних теорій різних країн і народів на різних етапах розвитку людського суспільства;
- вироблення у студентів історичного підходу до розуміння педагогічних явищ і теорій;
- формування наукового світогляду, педагогічної ерудиції та обізнаності;
- розвиток науково-педагогічного мислення майбутнього педагога, уміння мислити педагогічними категоріями та творчо використовувати минулий досвід у власній роботі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент оволодіває такими компетентностями, як загальнонавчальна, інформаційно-аналітична, дослідницько-практикологічна, комунікативна, етична, міжособистісної взаємодії, адаптивна.

Програма має два розділи – «Історія зарубіжної педагогіки» та «Історія виховання, освіти й педагогічної думки в Україні».

ОРГАНІЗАЦІЯ І УПРАВЛІННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ОСВІТІ

Педагогічна дисципліна «Організація і управління в початковій освіті» є частиною професійної підготовки вчителя та фахівців управління освітніми системами.

Наукове керівництво роботою загальноосвітнього навчального закладу передбачає доцільне використання зусиль і здібностей працівників закладу, а також відшукування ефективних методів і засобів, які забезпечували б успішне виконання завдань, поставлених перед школою, при раціональних витратах робочого і навчального часу, трудових, фінансових і матеріальних ресурсів.

Наукове керівництво загальноосвітнім навчальним закладом ґрунтується на наукових даних про освітній процес та про взаємини в педагогічному колективі, яке здійснюється відповідно до принципів, що відображають суть і закономірності діяльності сучасного закладу освіти.

Мета курсу – ознайомлення студентів з організацією, змістом, принципами та методами управління системою національної освіти. Сформувані у студентів знання і уміння в галузі педагогічного керування.

Основні завдання курсу:

- формування у студентів знань про методи й прийоми організації та керівництва колективом освітньої установи, особливості системи внутрішнього управління, зміст процесу управління загальноосвітнім закладом;

- забезпечити умови для опанування студентами основними документами про функціонування і розвиток закладів освіти; Вивчення нормативних документів, що стосуються державно-суспільної системи управління освітою, організації роботи освітньої установи, атестації працівників закладу освіти;

- удосконалення організаційно-методичних умінь, навичок самостійної роботи з літературою й нормативними документами;

- формування й подальший розвиток у студентів аналітичних, оцінювальних та інших умінь, необхідних педагогові у його професійній діяльності.

Курс спрямований на формування у майбутніх фахівців у галузі освіти педагогічної, загальнонавчальної, громадянської, соціокультурної, адаптивної, професійно-комунікативної компетентностей.

ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Вивчення курсу «Педагогічні технології в початковій школі» сприяє удосконаленню здібностей організовувати безпосередню творчу інтелектуальну діяльність учнів початкових класів.

Під час вивчення курсу студенти оволодівають знаннями про технологізацію освітнього процесу, оволодівають навичками та уміннями розробки конспектів уроків для учнів початкової школи на сучасних засадах оновлення методичного та організаційного формату уроку.

До основних завдань курсу відносимо:

- вивчення та розуміння педагогічних технологій у початковій школі;
- уміння добирати відповідно до мети діяльності технології, методи і форми навчання, виховання та соціалізації особистості;
- критично аналізувати відповідні педагогічні технології з урахуванням ефективності затрат зусиль вчителя та учнів для досягнення максимального результату;
- формування комунікативних навичок колективної діяльності учасників освітнього процесу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент оволодіває такими компетентностями, як загально-навчальна, інформаційно-аналітична, дослідницько-праксеологічна, адаптивна, комунікативна, громадянська, етична, соціокультурна, міжособистісної взаємодії, здоров'язбережувальна, психологічна, дидактична, виховна, інтерактивна, соціально-комунікативна, технічна, предметно-змістова.

ОСНОВИ СЦЕНІЧНОГО ТА ЕКРАННОГО МИСТЕЦТВА З МЕТОДИКОЮ НАВЧАННЯ

Навчальний курс передбачає опанування студентами теоретичного та практичного матеріалу про театралізоване дійство, особливості роботи педагога над документальним і художнім матеріалом в процесі написання сценарію, закономірності і прийоми монтажу різножанрових номерів, блоків, епізодів у театралізованому дійстві та психолого-педагогічними вимогами до організатора і постановника театралізованих вистав. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати бакалавр відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Основи сценічного та екранного мистецтва з методикою навчання».

У процесі вивчення курсу увага спрямовується на засвоєнні знань із таких питань: види і жанри драматургії і екранного мистецтва, особливості художніх, мультиплікаційних, дидактичних фільмів, форми і методи роботи з кіноматеріалами, засоби логічної та емоційно-образної виразності, тренінги з техніки мовлення, особливості читання вголос оповідання, казки, байки, поезії, драматичних творів.

Мета курсу – розширення знань студентів із теорії мистецтва мовленого слова та вдосконалення виконавської майстерності майбутніх учителів початкової школи, допомога педагогові зробити перші кроки на театральній сцені.

До основних завдань курсу відносимо:

- розроблення нових методичних підходів щодо використання театральних засобів у навчально-педагогічному процесі;
- розвиток елементарних умінь виконавської майстерності в практичній творчій діяльності;
- ознайомлення з основами сценічного мистецтва;

– формування цілісного театрального мислення і розвиток уміння сприймати і аналізувати спектакль;

– ознайомлення з основами екранного мистецтва.

Курс основи сценічного та екранного мистецтва з методикою навчання формує такі компетенції, як комунікативна, міжособистісної взаємодії, адаптивна, рефлексивна, етична, інформаційно-комунікаційна та фахові компетентності спеціальності (предметна, психологічна, педагогічна, дидактична, виховна, організаційна, методична, професійно-комунікативна та ін.).

МУЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ТА ОСНОВИ ХОРЕОГРАФІЇ З МЕТОДИКОЮ НАВЧАННЯ

Вивчення предмета «Музичне виховання та основи хореографії з методикою навчання» має особливе значення для професійного становлення майбутніх вчителів початкових класів. Курс «Музичне виховання та основи хореографії з методикою навчання» розширює та забезпечує майбутніх вчителів початкових класів необхідним обсягом знань з музичної грамоти для самостійного проведення музично-виховної роботи.

У змісті курсу розглядаються актуальні проблеми музично-естетичного виховання учнів на сучасному етапі, виховне значення музики як виду мистецтва, музичне виховання в системі народної освіти в нашій країні, мета, завдання, принципи музичного виховання.

У змісті курсу велике значення приділяється розвитку та формуванню музичних здібностей учнів початкових класів, індивідуальному та диференційованому підходу до дітей, видам музичної діяльності. У курсі розглядається пісенний репертуар, вимоги до його підбору, прийоми розучування пісні, основні етапи та методи формування музичного сприйняття твору, значення планування музичної роботи в початкових класах, види планування.

Основи хореографії дають студентам початкову хореографічну підготовку, розвивають почуття ритму, танцювальну виразність, координацію рухів і на цій основі виховують художній смак, уміння повноцінно сприймати мистецтво танцю.

Робота над засвоєнням дитячого репертуару є необхідною умовою оволодіння методикою музичного виховання.

Метою викладання дисципліни є розвиток у студентів інтересу до музики, формування музичного смаку, творчої ціленаправленості та музично-естетичної орієнтації.

До основних завдань курсу відносимо:

– вивчення теоретичних та практичних відомостей про закономірність будови і взаємозв'язку основних елементів музичного мистецтва, його виражальних засобів;

– впровадження практичних навичок свідомого сприймання і аналізу музики шляхом різних вправ з розвитку музичного слуху і пам'яті з записування нот, ступенів, співу по нотах, ступенях релятивної системи;

– сприяння розширенню музичного кругозору, глибокому розумінню музики.

У процесі вивчення курсу в майбутніх вчителів початкових класів формуються такі професійні компетентності: загально-навчальна, інформаційно-аналітична, комунікативна, етична, міжособистісної взаємодії, адаптивна, здоров'язберезувальна. Програма має два розділи – «Теорія музичного виховання» та «Методика музичного виховання».